

CATALUNYA SOCIAL

Any VI. Núm. 258

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

24 d'abril de 1926

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELEF. S. P. 1114

LA CORRUPCIÓ DE L'AMBIENT

Les nostres classes altes

Classes altes vol dir tant com classes directores, i classes directores equival a seleccions dins la societat.

Si hi ha una raó social perquè una part de la societat estigui posada per damunt les altres, aquesta raó social no pot ésser altra que la del seu major valer, de la seva major cultura, del seu prestigi per tradició respectada de família que en el decurs dels anys ha acumulat valor social.

I les classes socials que estan un xic per damunt de les altres resten constituïdes classes directores per la seva mateixa col·locació. Com que a dalt s'hi arriba pel treball, per la riquesa, per la cultura, per la tradició, és natural que els qui porten en si un d'aquests elements siguin directores dels altres, ja que la possessió d'un d'aquests elements suposa lluita, i de la lluita deriva la selecció.

Per això hem dit que classe alta vol dir tant com classe seleccionada i classe dirigent. I dins l'admirable jerarquia cristiana de la societat, aquestes classes altes han de servir de directores de les altres, precisament perquè se suposa que en elles resplendeix, en major grau i en general, una major intel·ligència, una major moralitat, un més gran seny.

Però, quan arriba un moment que aquestes classes altes incorren en manca de cultura, de moralitat de delicadesa en tot, en quina situació queden aquestes classes? La direcció que haurien de portar de la societat, encara que només sigui amb l'exemple, és efectiva? No; llavors la direcció els escapa de les mans, i a la llarga o a la curta són substituïdes per altres classes més pures, més actives, més morals que no pas elles.

Es que el període anterior a la Revolució francesa no es caracteritzà per la corrupció de costums

més espantosa? Es que la invasió dels bàrbars no vingué preparada per la degeneració del poble romà, que engendrà les revolucions interiors consegüents? Es que el tsarisme no caigué a Rússia després d'una Cort on tota degeneració trobava estada?

Oh, i com és trist l'espectacle d'unes classes altes que en lloc d'ésser dirigents corrompen el poble amb llur exemple, el llancen per camins de degeneració en lloc d'obrir-li els ulls a la llum i a l'elevació! Quan el fenomen es presenta, podem anunciar que els bàrbars, interiors o exteriors, truquen a les portes de Bizanci.

La societat és un organisme que té les seves defenses, com tot organisme, i una d'aquestes defenses és la direcció exemplar de classes determinades. I quan les defenses s'afebleixen en unes mans que no saben aguantar dignament el seu paper, aquestes defenses passen a altres mans més enèrgiques o més pures.

Què podem dir, doncs, del destí de les classes altes quan no saben respondre al seu paper social, que és una veritable funció dins les societats normalment constituïdes? La seva caiguda és imminent, i amb ella un conjunt de responsabilitats entra en joc, responsabilitats de caràcter social, responsabilitats íntimes i de consciència, responsabilitats davant de Déu i dels homes.

* * *

No és pas missió de censors la nostra. Procurem brandar l'espasa de la censura el menys possible. Però hi ha certs moments en què callar equival a compartir responsabilitats; i això, mai.

Per això si tinguéssim un brot d'autoritat per a dirigir-nos a les nostres classes directores els podríem dir, certament, que el seu paper dins la

nostra societat no respon a les responsabilitats del moment, no està a l'altura de la gravetat del moment social en què ens trobem. El corc de la immoralitat ho va minant tot; i no són pas les classes altes, les nostres classes altes, les qui davant el moment donen exemple d'immunitat, sinó tot el contrari.

Quina pena dona de veure l'amoralisme amb què determinats industrials, comerciants, banquers, tracten els negocis com si la moralitat i la llei de Déu no s'haguessin dictat per ells! Quin dolor causa de contemplar la dissolució en els costums de les nostres aristocràcies! Com fan por de mirar aquestes dames de les nostres classes altes amb el rostre i els cabells pintats i exhibint nuditats per teatres i reunions! Com revolta aquesta prau de divertiments sense reparar si aquests responen o no a la llei de moralitat que mai no ha de traspasar-se en tota societat cristiana! Com fa pensar la indiferència amb què les famílies més distingides de la ciutat han assistit aquests dies a determinades representacions de la companyia italiana del Liceu, que ha portat damunt d'aquelles taules tot un munt de brutícia! I sobretot, com deprimeix l'ànim de veure la formació que es dona a les noies de la nostra bona societat, convertint-les en uns bibelots de costós manteniment, i prou!

Sabem molt bé que no tots es troben a gust davant un espectacle immoral, davant una representació obscena, practicant certs costums que fan aparèixer les nostres dames com dones de món. Però també sabem que la solidaritat social és una força enorme que, uns per altres, ens porta a tots a la decadència i que el pretext de la reunió de la bona societat no excusa els deures de la consciència, sobretot en actes en els quals damunt el pecat propi s'ajunta el de l'escàndol, amb el de deixament dels deures que l'ésser classes directores imposa.

No ens fem pas gaires il·lusions que el nostre clam sigui escoltat. En mig de la dissolució de costums pot més la veu de la sensualitat — dissimulada de vegades pel "què diran" — que la veu que crida per la puresa i el bon exemple. La sensualitat porta moltes vegades l'ensopiment a les consciències. I qui sap si en llegir aquestes ratlles, fins un somris de commiseració per a nosaltres infeliços! es dibuixarà en el nostre maquillat d'alguna senyoreta "bien", mentre els seus llavis llencen el fum d'una cigarreta...

Ja fa molts segles que hi ha veus que clamen en el desert. Però també fa molts segles que els càstigs cauen damunt els pobles corromputs pels pecats de tots, especialment dels qui haurien d'ésser mirall de virtuts per als altres.

X Assemblea de la Confederació Nacional Catòlico-Agrària

Com sempre, ha tingut lloc a Madrid aquesta Assemblea. Ha estat profitosa perquè no ha circumscrit les seves tasques a passar revista a les de l'any i exclusivament seves, sinó que ha estès la seva atenció als problemes agrícoles generals i als que afecten tota la classe en tots els indrets d'Espanya.

Aquesta orientació i eixamplament de les activitats de la C. N. C. A. no pas dir-se que siguin noves. Cada dia atén més a la vigilància dels interessos de la pagesia en totes les regions. Va introduir-se en els organismes oficials i en els dominis de la tècnica; la C. N. C. A. va fent-se cada dia més audaç, com si anés cada dia conquerint més consciència del seu poder i de les seves responsabilitats.

I ara que les necessitats de l'Erfari públic es multipliquen i esdevenen peremptòries, cal que la

C. N. C. A. s'espavili i estigui sempre a l'aguait.

Bo és que proporcioni als seus centenars de mils socis préstecs, llavors, bones compres, bones vendes, bon servei d'informació, com es demostra en les dades aportades a l'Assemblea de Madrid; però si no veu de posar fre a les voracitats fiscals, el pagès d'Espanya prompte no collirà prou per a pagar contribucions i altres càrregues.

Ara que els Poders públics escolten la C. N. C. A. i que van donant-li belligeràncies insospitades, cal que se n'aprofiti.

Els temps són durs per a les classes agrícoles: anorreament de la viticultura, crema d'oliverars per les glaçades, depreciació del blat, etc.

Altrament, l'Assemblea, pels punts tocats i els acords presos, ha estat de profit.

Espurnes

Pels que encara creuen que el socialisme i el comunisme no tenen res a veure amb la religió, els transcriurem unes quantes declaracions, i després resolguin en consciència el que hagin de fer.

Del periòdic *Berbochnik*, que significa *Sense Déu*, són les paraules següents:

"Hem acabat amb els reis de la terra; ocupem-nos ara dels reis del cel. Desitgem al *Sense Déu* èxit complet en la lluita contra l'espectre desagradable de Déu, que ha causat un mal tan diabòlic a tota la humanitat en el transcurs de la història."

Lunatxarski, comissari d'Instrucció Pública, entre altres coses ens etziba aquestes floretes:

"Nosaltres odiem el Cristianisme i els cristians. Aquests, àdhuc els millors, han d'ésser considerats com els nostres pitjors enemics. Ells prediquen l'amor al pròxim i la misericòrdia, i això és contrari als nostres principis. Abaix l'amor al pròxim! El que exigim és l'or. Hem de saber odiar; solament a aquest preu conquerirem l'Univers."

El número 7 del mateix periòdic glossa el Pare Nostre en forma soviètica, repugnant, amb grolleries d'un cinisme i una gosadia veritablement bolxevista.

El lector farà els comentaris que voldrà.

FILOMEL

Capellans expulsats

Si no fóssim catòlics i clericals per temperament i conviccions, estem segurs que ens en farien ésser els homes radicals, de tot arreu del món, amb llur manca d'acord entre el que prediquen i la seva manera de practicar la llibertat de què tant es vanen.

Les constitucions més *avançades*, és un dir, dels pobles on l'anticlericisme ha pogut afermar-se a les regnes del govern, són un exemple palpable que la llibertat que pregonen no és més que un esquer per a caçar incautes, forjant amb paraules llampanants i boniques per a satisfer les més baixes passions dels homes que pasten les dites constitucions amb l'odi i la maldat de què són capaços.

Tothom coneix el que ha passat a Rússia. Han expulsat tots els que no acataven l'ideari comunista i boixevista. El que no acceptava les noves idees, per repugnar a la seva consciència, ha hagut d'abandonar-no tot i buscar la manera de campar-se-la lluny, si és que li donaren temps de poder tujir.

Ara a Mèxic passa alguna cosa semblant. En nom de la constitució han estat expulsats els clergues i els individus dels Instituts religiosos, malgrat les protestes de la gent honrada, que professen la religió catòlica i que tenen dret a practicar la religió que senten i creuen.

Els escrits dels radicals, sempre ens recorden, a llur manera, certes dates històriques i certs moviments, produïts per les lluites religioses, fent ressaltar la intolerància dels radicals.

Ara bé, si fos certa la intolerància dels catòlics, amb la qual ens motegen sempre els anticlericals, i, si seguissim l'exemple que ells ens donen, en els països on poden arribar a manar amb les baionetes, resultaria que en els països on les Constitucions declaren que l'Estat és catòlic i que protegeix la Religió catòlica, hauriem d'expulsar els que no pensen com nosaltres.

Però, si aquest cas arribés, si els catòlics féssim el mateix que fan els anticlericals de Rússia i Mèxic, què dirien les nacions civilitzades, què diria la famosa Lliga dels Drets de l'Home i quina actitud prendrien totes aquelles organitzacions anomenades per ells mateixos culturals i avançades?

Els enemics de la religió es creuen amb el dret de poder maldar dels catòlics, en nom de la llibertat, de fer-los la guerra sense treva, fins de perseguir-los, i sembla mentida que aquestes propagandes es facin en nom de la llibertat.

Les expulsions portades a cap a Rússia i a Mèxic haurien d'ésser reprovades, no pels catòlics solament, sinó pels homes que es diuen lliures i tolerants.

Els lliurepensadors i els radicals cridarien si un cas semblant fos portat a cap pels catòlics d'alguna part del món, encara que siguin majoria, i que amb la mateixa lògica dels anticlericals, expulsessin els seus enemics del territori.

Aquest cas, però, no arribarà mai, perquè el catòlic predica amor, i veu en cada un dels seus semblants un germà, i els catòlics s'imposen la missió d'anar a predicar la veritat allà on precisament està escampat l'error. Per això veiem que en els països on el catolicisme impera, no s'expulsa a ningú, practicant la vertadera tolerància, car les armes del catòlic són la persuasió i el respecte al proïsme.

Quan no es segueix a Crist, quan la religió no

posa un fre a l'orgull dels homes, l'odi i l'enveja s'ensenyoreixen dels homes i els fan cometre les més absurdes il·legalitats.

Neguen a Déu, perquè voldrien erigir-se en petits *deus* que haurien d'ésser adorats pels altres; neguen l'autoritat i ai de qui es negui a obeir-los; neguen que l'home s'ha de sotmetre a Déu i ells persegueixen els qui es neguen a sotmetre's a llur autoritat, de la qual tan mal ús fan des del govern.

Per tot el que diem, tornem a repetir que si no tinguéssim les creences ben arrelades, els anticlericals ens farien tornar catòlics i clericals amb llurs exabruptes.

Hi havia un home que enganyava i estafava a tothom, repetint a cada moment que era molt honrat. Quan trobava algú que s'ho creia de debò, una vegada aquest havia dipositat la seva confiança en l'home que tenia l'honradesa als llavis a cada moment, quan menys s'ho pensava, l'home honrat (?) havia marxat, sense deixar altre rastre que el de les seves malifetes i estafes.

Amb la tolerància i amb la llibertat passa una cosa semblant. Jo temo aquells que es passen el temps predicant aquestes formoses virtuts socials, a llur manera. La tolerància i la llibertat no es prediquen, es practiquen. L'exemple és el que ha de demostrar-nos que els homes saben respectar els drets dels altres.

Una constitució, unes lleis que neguin als altres els drets que volen exercir uns quants, fins a l'extrem d'expulsar-ne membres que tinguin un ideal diferent, foragitant-los del territori nacional, seran lleis i constitució molt llampanants i boniques en llur manera d'expressió, però de cap manera no seran l'exponent dels sentiments nobles i honrats que la tolerància i la llibertat haurien d'acréixer en benefici de tots, sense diferències de cap mena.

Prenguem nota dels fets ocorreguts a Rússia i a Mèxic, i quan els anticlericals ens vinguin amb la música de la llibertat, els direm que no en volem ésser de lliures, a la manera que ells conceben la llibertat, expulsant els que no pensen com ells.

El cert és que la llibertat s'ha fet clerical. Els catòlics hem d'estar contents i satisfets que on som majoria no es doni l'exemple vergonyós de contemplar les expulsions que es fan a Rússia i a Mèxic, on tenen lleis i constitucions de l'última fornada radicalíssima, i on foragiten sacerdots pel sol fet de creure en Déu i predicar la seva santa doctrina.

Ho sentim, de cor, per aquells bons catòlics de Mèxic, desemparats per les pròpies lleis del seu país, i s'han de sentir estranys en llur pàtria, i demanem a la Verge de Guadalupe que il·lumini els cervells d'aquests governants que prediquen consciència i venen vinagre, semblant odis, mantenint la guerra civil entre els propis bergans.

El catolicisme havia arrelat tant en el cor del poble mexicà, que tenim l'esperança que en un dia no molt llunyà aquest mateix poble, senzill i creient, farà rectificar els errors dels mals governants que ara suporta, enlluernat per quatre paraules llampanants dels que converteixen llur cultura en un criader d'odis i baixes passions.

Luís G. FABREGA I AMAT

Res d'enigma

*Perquè l'agricultura aconsegueix acoblar en un sol
Sindicat amos i treballadors i la indústria no*

V

Quant a l'observància del primer article, abans no sorgia mai cap discrepància, perquè era tant el que l'agricultura catalana estava, tota ella de dalt a baix, amarada d'esperit cristià, que sobre el particular amos i masovers estaven completament d'acord, ja que tots tenien el mateix enlairat concepte (per cert ben diferent del d'ara) de l'honra; de renegar ni parlar-ne, perquè sortosament aquest mal costum encara no s'havia introduït, com ara, en la nostra pagesia, i de treballar a les festes sense causa justificada, encara que els amos ho haguessin permès, els masovers tampoc no ho haurien fet pel temor del pecat.

Quan al compliment del segon, tampoc no hi havia divergència, perquè els amos, en general molt benèvols i considerats, sabien distingir entre el no voler i el no poder i sabien fer-se càrrec de la situació del masover, perquè sabien per pròpia experiència que passa tongades de tot i la de la cria és una mala tongada per a poder menar bé la masoveria.

I tot això, encara que força s'hagi perdut amb el vil materialisme imperant, destructor de tota idealitat enlairada i de tota noble sentimentalitat, a pagès Déu n'hi dó del que en queda dels bons costums de l'antigor.

Així és que el masover encara és un ésser autònom perquè té plena autonomia per a dirigir i fer les feines com vol, sense que ningú el mani ni li distribueixi la feina, perquè la seva obligació, en virtut del costum (que per ell és llei), es redueix a lliurar a l'amo la part dominical convinguda dels fruits que van a parts de la terra que mena, a la collita, el parell o dos de pollastres anyals pels sants estipulats, i per Nadal l'anyada del petit arrendament en metàl·lic tractat.

Es d'advertir que encara queden alguns d'aquests que els positivistes ens fan passar per romàntics, vulgo tontos, perquè diuen que no sabem procurar pels nostres interessos, que servint intactes els pactes i costums que hem trobat establerts per amor als masovers, aquests paguen per anyades vençudes, els concedim gran espera i els donem tota mena de facilitats per al pagament.

Però sigui dit a honor de la veritat i dels propietaris descendents de cases pairals de la nostra pagesia, que si bé és cert que en el transcurs dels anys aquesta ha donat molt a fer a jutges, advocats i procuradors, en matèria d'interdictes i plets de família i entre propietaris colindants, molt poc treball els ha donat per qüestions d'acomiadament, perquè imposant-se els bons sentiments han creat el bon costum, molt arrelat encara el dia d'avui, de no fer ús de la llei.

En la nostra pagesia predominen encara, com

sempre, els bons sentiments, com ho demostra el fet que gairebé sempre les qüestions que esdevenen entre amos i masovers són resoltes amistosament i generalment abans un propietari no fa ús de la llei per a aplicar-la a un seu masover, esgota tots els recursos i es deixa tallar de la capa, com vulgarment es diu, i són molts els que tractant-se de no pagar per manca de recursos, abans que treure'ls per falta de pagament, en l'odiosíssima forma prescrita per la llei, prefereixen deixar-s'ho perdre.

I és que ha estat temps que era tant gran l'amor i germanor que existia en la nostra pagesia, entre amos i masovers, que era excepcional el cas que un propietari donés comiat a un seu masover, i per altra part els masovers agafaven tal voluntat als amos i a les masoveries que mai no mudaven de casa. Per això encara es dona algun cas, com em passa a mi, de tenir per masover a qui el seu rebesavi ja ho era del meu, i un hom hi posa tal aïecte a gent així que els arriba a considerar com si fossin de la família.

A pagès és allà on menys es parla de pàtria i on hi ha més patriotisme. A l'inrevés d'aquests patrioters que es passen la vida fent protestes del seu amor a la pàtria i tot ho volen de l'estranger, el nostre pagès tot ho vol del país, i sent tan gran amor pel rovell de l'ou de la pàtria, que a molts treure'ls de la casa on han nascut, seria matar-los, perquè onsevulla que anessin es moririen d'enyorança.

I com que aquests sacrosants ideals d'amor a la família i a la casa on s'és nascut, a pagès, el temps dels nostres avis, els sentia tothom amb la més gran intensitat, tant amos com masovers, d'aquí ve que aquells, fent-se càrrec del que passava a aquests, mentre que observessin bona conducta, no en treien mai cap, per més que s'endarrerissin en el pagament, arribant fins a esperar-los quatre o cinc anys i més, i no era cap cosa molt extraordinària el cas que quan s'havien ben endarrerit, si comprenien que era per desgràcia i no per culpa seva, abans que donar-los comiat liquidaven els comptes, fent-hi creu i tornant a començar talment com si hi haguessin posat un masover nou, perquè, allò que deien ells: "Val més boig conegut que savi per conèixer".

I es justificaven dient que ça com lla havien de fer caritat i com que la caritat ben ordenada comença per un mateix i va seguint per aquest ordre, més obligació tenien amb els masovers que amb els que no ho són, per més que tots siguem germans davant de Déu, i pensaven: "Com que si nosaltres fóssim com ells tampoc ens agradaria que ens en traguessin, és allò que es diu, el que no vulguis per tu no ho vulguis per ningú".

Aquest obrar misericordiós de la major part de propietaris de pagès envers els seus masovers, ha resolt un altre problema transcendental que influeix decisivament que un hom senti o no l'alegria del viure: el problema de la fruïció de l'amor al terror on es tenen dipositades les més cares afeccions de la vida.

D'aquí ve que ha estat molt temps que a pagès gairebé no hi hagués canvi de masovers (és d'ara de poc aquest canvi), ja que era cosa corrent que el masover estimés la masoveria com a casa pròpia i que hi fes mort i vida com vulgarment es diu, i, està clar, podent viure a la casa on s'és nascut i en companyia de la seva família, vivia més content i alegre ell sense divertiments, que no pas aquests pobres treballadors que per poder-se guanyar honradament la vida han hagut d'emigrar del seu poble i abandonar la família amb tots els divertiments d'aquest món.

I és que el masover no ha de viure sense pàtria ni llar en la fredor glacial d'una casa de despeses com aquests pobres obrers condemnats a viure en la perpètua tristesa que els fa sentir l'enyorança del poble on han nascut i de la família amb la qual conviueren els dolços jorns de llur infantesa, tristesa que infiltrant-se'ls fonament al cor els fa sentir l'odi a la vida i a la societat, que no és capaç de dissipar ni tots els platxeris del món.

Ha estat temps que el masover no sols vivia amb amor i germanor, pau i harmonia amb la família, sinó amb l'amor i tot, perquè els amos i masovers s'estimaven com a bons germans, perquè els amos tractaven afectuosament els seus masovers, no manant sinó demanant, i sense que aquests haguessin de sentir mai ni un crit ni un regany que tant els ofèn, perquè el pagès volia ésser tractat carinyosament.

Això feia que el masover, agraït al tracte de l'amo, el correspongués donant-li constants i sinceres proves d'afecte. Per això no feia festa ni festeta que

l'amo no hi fos convidat, ni es matava mai el porc sense que se'n fes present a l'amo com a tast, i totes aquestes fineses, si bé sense importància material, contribuïen a estrènyer els llaços d'afecte i a fer més corals les relacions entre amos i masovers.

I és que el tracte carinyós agrada a tothom fins a les bèsties, particularment a la més intelligent i simpàtica de totes, la que té més amor i fidelitat a l'amo com el gos, cosa que a judicar per l'aparença sembla que no ho entenen aquests éssers materialitzats i metallitzats que pròpiament sembla que no tinguin entranyes, perquè no els veureu mai ni un gest de pietat ni d'altruisme per al pròxim, que el tracten com si solament fos compost de matèria, sense voler comprendre que essent l'home format de cos i ànima necessita per a viure bé, no sols dels aliments materials que plauen al cos, sinó de l'amor que és l'aliment de l'ànima.

I el pagès més que ningú, perquè com que pertany a una classe social considerada inferior a les altres, té el concepte de la seva inferioritat i per això agraeix més ésser tractat com a igual.

D'aquí ve que quan troba un amo ric que l'estima i li demostra, ell li agafa voluntat i l'elogia.

—Tinc un amo — sentireu que diu en el comble de l'elogi — que no té gota d'argüi; tant es fa amb els rics com amb els pobres. I parla del seu amo, tan en bé i en tanta de manera — com jo n'he sentit — que sembla que parli del seu pare.

LLUÍS TORRAS I NATÓ

El Bisbe mort

Impressió

Era el matí del divendres, 16 d'abril.

Els carrers de la ciutat comtal bullen de gent frisoosa que espera donar comiat funerari a les mortals despulles del seu Pastor.

El Bisbe mort jau revestit de pontifical en el túmul; també espera ésser conduït a la seva darrera estada. Sonen les campanes tristes i ploroses i la comitiva de clergues surt de l'església catedral, presidida pel Bisbe successor. Hom veu en el Mitrat que presideix quelcom de preocupació enigmàtica que li dóna una faç més augusta. El venerable Prelat successor avança junt amb la clerecia cap al Palau a cercar el seu antecessor i germà de prelacia. La processó funerària surt del palau silenciosa i apenada; la nostra Banda Municipal deixa sonar a l'aire les seves notes d'angoixa i melangia. Un moment de silenci omple l'espai i els ulls de la multitud albiran el túmul que lentament avança, és el *Bisbe mort* que ornat amb les sagrades vestidures del seu alt ministeri jau immòbil com una estàtua de marbre.

Sembla que dorm, les seves mans resten quietes, ja no s'aixecaran mai més per a beneir el seu poble, ara estan plegades. La multitud esguarda commoguda aquella figura augusta, aquelles despulles sagra-

des, aquell rostre que tot i essent mort conserva el gest de la seva actuació, de la seva virtut i saviesa i de la seva força espiritual..., aquell rostre placèvol contenia en vida l'expressió d'aquella ànima viril que el vivificava, d'aquella ànima que era posseïdora de tota la fermesa de la fe i de tota la sobirania de la seva indiscutible autoritat.

Lentament la processó funerària avança per la ciutat i el cadàver del *Bisbe mort* passa entremig de la gent, d'on potser n'hi ha que en vida ben poc el reverenciaven i que avui ni un resta sense descobrir-se en trobar-se davant d'aquell cadàver episcopal.

Prop meu, un home de poble, amb cara burleta, feia broma rient com un foll d'alguns dels clergues que a la processó anaven; la broma era corejada per altres que el voltaven; a més, la broma anava acompanyada d'alguna paraula grollera i indecent que hi afegia aquell poca-solta. De cop, els que el voltaven callen, i el poca-solta es treu ràpidament la gorra; tenia al seu davant la imatge de la mort, la faç esgrogueïda del Bisbe difunt. El mirava llargament i esgrogueïnt-se acotà la testa i fugí ràpidament, com si la impressió rebuda l'acusés d'allò que pocs moments abans era objecte de les seves burles i ironies.

Quina lliçó per als homes és la processó funerària d'un bisbe mort!

En l'enterrament molta gent hi anava.

Hi anaren aquells que l'estimaven; aquells que el criticaren, fins aquells que alguna vegada volgueren o intentaren alterar el ritme de la seva autoritat episcopal.

Hi anaven els germans de prelacia, la seva cort de canonges i beneficiats, les autoritats civils i militars, les ordres religioses, els amics, parents, coneguts,

admiradors, devots, i tot un poble fidel, poble cristià, poble entristit que comentava, que resava, que deia cor endins:

Era un gran Bisbe el Dr. Guillaumet, era un dels més grans bisbes de Barcelona; dia vindrà que tot-hom sabrà qui era i com era en la seva actuació episcopal, el Bisbe mort que ara plorem i haurem de plorar molt temps encara!!

J. M.^a SERRA DE MARTÍNEZ

Espectacles amorals

D'un quant temps ençà la nostra ciutat és trasbalsada pel reclam que a l'estil americà fan les empreses que exploten l'esplai de la gran urbs en locals tancats.

L'un dia és el reclam d'una d'aqueixes representacions eixorques que en diuen revistes, còpia de les que són representades a l'estranger.

L'altre dia és el reclam d'un film.

L'altre el d'una "tournée" d'una companyia italiana de vodevil, qui amb la novetat i el reclam presenta i atrau l'atenció del públic.

Nosaltres, però, no assistim a cap d'aquests espectacles i hem de parlar-ne per referències que ens vénen i anuncis que insereixen els diaris.

Tot plegat fa que ens donem compte prou clar de la qualitat, moralitat i les altres condicions d'aquests espectacles, per tal que blasmem els mals immensos que a la ciutat i a tot Catalunya causa l'ona de llot, de corrupció i de nafres que són l'epileg roent de quasi tots ells.

Els qui estem en contacte constant amb la massa del poble, tant a ciutat com a fora, ens assabentem, sense voler, de tota aquesta malastrugança, que serveix d'aliment a tants i tants de germans nostres.

Tant és així, que anant a una de les rialleres viles del nostre formós litoral levantí, ens assabentàrem dels espectacles sodomians que en certs locals públics de la nostra ciutat es donaven cada dia, espectacles denigrants, on eren explotades per homes sense pudor, sense honra, sense dignitat ni consciència, les misèries de pobres dones, qui no tenien altre mèrit que el d'exaltar les passions de la bèstia humana, conculcant les lleis divines i humanes, a ciència i paciència de les autoritats locals, qui encara trigaren prou i massa dies a donar-se compte dels estralls que la nuesa feia per a ordenar el tancament de tals corrals de brutícia, ordre que ha rebut l'assentiment de la part sensata i digna de la ciutat. Planyent-nos ensems que calgués de recórrer a aquests mitjans un cop els fets eren ja consumats.

Pel mateix estil recorregué tota la ciutat el reclam d'un film en el qual, amb el nom "Ella", feria els ulls castos de la nostra joventut; film reprovable, encara que hom volia donar-li caire filosòfic.

El gros públic, decebut l'un, fastiguejat l'altre, li solcaren la tomba del fracàs; tomba de la qual no hauria d'aixecar-se i així no aniria corrompent el món, encara que el reclam digui que és la més pura, la més santa i ... la més estúpida i més sacrílega de les representacions.

I ara li toca el torn a un altre film també del gènere lasciu i eròtic.

Sembla, però, que la casa filmadora ha ensopegat el títol i que aquelles fatídiques profecies de Sant Vicens Ferrer tinguin raó d'ésser complertes.

Al títol d'aquest film certament li manca un adjectiu, i aleshores tindria més actualitat.

Són tants i tantíssims els perills, les temptacions, les cobejances i la corrupció de costums actuals, que en llegir arreu el títol d'aquell film ens venia al pensament que podria treure-se'n una conseqüència profitosa, afegint-li, com he dit més amunt, un adjectiu. Així, en sentit contrari al propòsit de l'empresa, anomenar-lo: "Film de l'últim baró just sobre la terra".

De les revistes, no cal parlar-ne. La carn hi és a dolls, mal coberta amb vels, oripell, colors i llum, tot dona culte a la sensualitat i a la matèria.

I per últim, anem a parlar d'un altre espectacle, prou punyent per cert i que toca més de prop a les que en diuen classes directores.

Com si no en tinguéssim prou de porqueria a casa nostra, en matèria d'espectacles i representacions teatrals, han vingut uns forasters a curullar-nos-en.

El teatre està prou substituït, salvant honroses excepcions, que els autors moderns, per a delectar l'esperit, no tenen altra pruija que conculcar el Sant Sagrament del matrimoni, fent l'apologia del trenca-mient del vincle sacramental i portant-nos, de passada, a l'exhibició realista de la vida de sutzura, de desenfrè, de platxèria i de crim, per tal que els còmics llueixin llurs condicions i ho facin tan al viu, que hom pot ben bé creure que està vivint entre aquells personatges i s'encomana totes les malvestats i tots els vicis d'aquells perdularis.

Tant és així, que el nostre Gran Teatre del Liceu, aquesta temporada de primavera, no ha volgut ésser menys que els teatres d'infima categoria o cinemes, i d'aquesta manera l'aristocràcia de la ciutat ha pogut fruit la vida de cabaret, de music-hall i d'altres llocs no gens sants, encara que els personatges parlessin en llengua forastera.

El sistema d'abonament en ús al nostre gran teatre permet de conèixer les famílies que no han tingut escrúpol a portar-hi llurs fills. Algunes, poques, donant proves del seu sentit cristià, sortiren abans d'acabar les primeres funcions; altres hi restaren, una mica amoïnades i espaordides, i altres amb la dèria de lluir o bé per ésser un lloc de reunió, hi restaren i hi resten cada nit. I aquestes famílies, honorables per molts conceptes, simultàniament les pràctiques religioses amb aqueixos espectacles indignes de tota persona que s'estimi.

Hem de blasmar la premsa local i els crítics tea-

trals que miren més al profit de l'empresa que no pas a donar compte imparcial de les obres teatrals; però amb honroses excepcions; puix mentre hi ha qui anomena el pa pa i el vi vi, altres troben que és bo allò que no ho és.

Nosaltres, encara que no hi hem assistit, en tenim prou llegint i compulsant les opinions dels crítics teatrals i les d'algunes famílies, per a trobar que no es pot assistir a un tal espectacle sense càrrec, i càrrec greu, de consciència.

Amb el que hem apuntat n'hi ha ben bé prou i no calen comentaris. Cadascú pot fer-los a bastament.

Empresa hi ha qui ha tingut l'escrúpol, o bé ho ha fet per reclam, d'avisar en els cartells, amb la nota *No apta per a senyoretes*. Amb això era tan clar que el qui volia emmetzinar-s'hi ho feia per la seva pròpia voluntat.

Les santes dones que ploraven seguint Jesucrist en la Passió, si ara visquessin plorarien en contemplar l'escarni que es fa arreu dels preceptes evangèlics dictats pel mateix Déu, i àdhuc el bon Jesús tornaria a conhortar-les amb aquelles terrorífiques paraules: "No ploreu per mi, ploreu per vosaltres i pels vostres fills!"

J. GUILERA I VILLARREAL

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç de Valls se surt de l'Internacional d'Amsterdam

Interessarà a tots els qui hagin seguit la campanya desenrotllada en les nostres planes, l'acord pres pel Centre de Dependents de Valls el mes de febrer últim, de sortir-se de la Federació Internacional Sindical d'Amsterdam, tot i restant unit a la Federació de Dependents de Catalunya. El mèrit d'aquest acord que tant honora l'entitat dels dependents vallencs, els quals per cert acaben d'assolir un triomf notable fent respectar de tot el comerç, malgrat insídies i pressions polítiques, el compliment del descans dominical, es deu als mateixos coratjosos companys que des de la primera assemblea de la Federació en què es proposà l'ingrés a l'organisme socialista s'hi oposaren, essent els únics que votaren en contra en l'Assemblea de Lleyda. Ara es deu a ells l'actitud justíssima de no voler ésser associats contra la voluntat pròpia, actitud que és la mateixa que individualment ha sostingut contra els internacionalistes, el nostre company senyor Rucabado. El nostre redactor, així que pugui rependre els seus articles setmanals, interromputs de moment per a atendre a altres treballs relacionats també amb la causa que ell amb nosaltres defensa, comentarà com és degut l'exemplar gest dels dependents de Valls, als quals felicitem de tot cor, perquè s'han recordat que abans de la "consciència de classe" tenen consciència d'home i de catòlic.

Reproduïm seguidament el bell article que publicà Joventut, de Valls, donant compte de la separació del Centre, del funest acord pres ara ha fet un any a l'Assemblea de Lleyda:

NOBLE ACTITUD

"L'empraren diumenge passat els dependents qui formen l'entitat vallenca anomenada "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria". Sabut és, per haver-ne parlat al seu degut temps la premsa de la nostra terra, que la "Federació de Dependents de Catalunya", en l'Assemblea de l'abril de l'any últim, acordà ingressar en la "Internacional Sindical d'Amsterdam"; conseqüència de tal acord els dependents vallencs eren sindicalistes de la II Internacional, ço que avui ja no són, mercès a l'acord que per unanimitat en la reunió del diumenge citat prengueren.

El qui sigui entenimentat no regatejarà la noblesa

de semblant actitud. De tal faisó ens plau a nosaltres proclamar-la tot i felicitant efusivament i calorosament a uns vallencs qui, malgrat viure uns moments de passió, filla de la lluita pro descans dominical que des de llarg temps sostenen, han sabut girar el rostre, noblement, honrosament, a uns elements pertorbadors que, amb els seus mentiders clams de sirena, tanta forrolla fan entre les masses obreres quan elles viuen uns moments de lluita viva i sentida com la que sostenen els dependents. Es en aquests casos quan l'obrer, com a desesperat, i per tal de triomfar, es posa sots la protecció de qui disposa de força material, bruta, entregant-li tot el seu patrimoni espiritual a canvi de quelcom que no val pas tant, ni de bon tros, com la més petita part de ço que pertany a l'esperit, al qual aquells malfereixen, emmetzinen.

Així ho han entès els dependents amb aquest seny que han demostrat posseir.

I així és, veritablement. Perquè l'ésser sindicalista d'Amsterdam o de la manera que es vulgui (que en el fons tots són uns) vol dir matèria a propòsit amb la qual portar els capdavaners del sindicalisme mundial el malestar a la societat amb els seus procediments diabòlics i amb les seves doctrines irrealitzables; doctrines que sols serveixen, a fi de comptes, per a portar el neguit sempitern als qui, tot i aspirant a ascendir en la carrera social, no poden moure's del pla on ells voluntàriament s'han posat.

Els nostres dependents han vist, a bon segur (la seva actitud així sembla proclamar-ho), que el dependent quan entri a ésser sindicalista, d'aquests sindicats de resistència, perdrà tota aquesta fisonomia que li és pròpia i necessària, i amb ella perdrà també la confiança del patró (la raó d'ésser de la personalitat dependent rau precisament en aquesta confiança, sense la qual no pot existir aquest obrer que en son laborar ve a ésser quelcom com la perllongació de la personalitat patró), perduda la qual no li tocarà altre remei que esperar, per tal de viure una vida que satisfaci les seves ambicions socialistes, que imperi aquell mateix sindicalisme que tant l'ha danyat i que promet per als comerços i les indústries a les quals al dia del triomf repartir entre els obrers ells donen vida amb la força del seus treballs, utopia malfèica que, per a surar, cal de primer que el món perdi la xaveta. — T. de Rocaforta."

L'EXEMPLE DELS CATÒLICS FRANCESOS

La XVIII Setmana Social

Hem dit moltes vegades que la tasca dels catòlics francesos és, en realitat, una tasca admirable i molt digna d'ésser coneguda. Els nostres germans d'enllà la frontera van teixint un rusc de defenses espirituals que a no trigar molt els ha de portar a un renaixement fecund i gloriós. Periòdics fets amb traça, congressos de joventuts concorregudíssims, mítings i campanyes contra el laïcisme dominant que apleguen milers i milers de persones, multiplicació de conferències científiques i apologetiques des de Nòtre-Dame en avall, enfortiment cada dia més gran d'aquesta altíssima unitat veritablement sagrada (la dels catòlics) van preparant una vida nova en mig d'aquell poble descentrat pels seus polítics i per la vida lliure de molts estaments socials.

Fa poc que un periodista català ponderava l'esperit laicitzant i racionalista de França, que, deia, porta un pes de tradició enorme, pes que impedirà tota altra vida espiritual que no sigui a base d'aquestes tendències. Però les societats viuen de vegades al costat dels seus intel·lectuals i de vegades al marge d'aquests. Perquè per damunt una tradició merament llibresca, moltes vegades pesa una tradició de la vida total del poble. I qui pot dubtar que aquesta vida popular al país veí ho és a base de tradició religiosa, cristiana i catòlica?

Aparteu un xic la capa de l'intellectualisme racionalista; i aparteu la capa més espessa del sensualisme que plana damunt la terra de Sant Lluís, i trobareu com l'ànima de França és ben cristiana i ben sincerament espiritualista.

I la tasca es va fent per un rusc d'homes de bona voluntat. Tasca un xic obscura; tasca intensa i sembradora de vida nova, vers la qual giraran els ulls tots els catòlics del món i tots els francesos de bona voluntat quan l'hora suprema (que potser s'acosta ja en el país veí) faci necessari agafar la darrera taula de salvació.

Mentrestant, anem observant el camí progressiu i ple de llum dels germans d'enllà el Pireneu, que l'observació aliena enfortirà el nostre esperit i potser, un dia o altre, ens portarà un xic de vocació d'imitar els qui per molts títols podem imitar, encara que a molts esperits lleugers els pugui semblar el contrari.

* * *

Setze són ja els volums de les Setmanes Socials de França. Tots ells batejats senzillament de "compte-rendu", constitueixen una petita biblioteca admirable per a estudiar-hi, breus i compendiades, les qüestions cabdals que afecten a tot el món i la posició claríssima dels catòlics davant d'elles.

En aquests volums es contenen tractats complets de matèries de caràcter general, com la família, el treball, la producció, etc. Problemes aquests que són estudiats curosament, agermanant amb sort els principis fonamentals de la doctrina clàssica catòlica amb

la vida real de les nostres societats coneguda per estadístiques i números, i contrastant aquells principis amb les opinions dels autors moderns més eminents en la matèria.

S'hi contenen també estudis sobre problemes d'organització total de la societat, dins l'Estat o fora d'ell, com les referents a la legislació del treball, l'Estat i la vida econòmica, el problema de la població, el problema de la terra dins l'economia nacional, i altres tan interessants com aquest. I aquestes qüestions, com les anteriors, hi són estudiades amb un sentit de modernitat i amb perfecte coneixement de tota la literatura política i econòmica actual.

A més a més, problemes de mena moral i social delicadíssima — tots ells d'actualitat enorme — com els referents a la idea de la responsabilitat, a la crisi de l'autoritat i altres, completen aquestes monografies que aplegades per volums vénen a constituir un esgotament de la matèria amb tots els problemes relacionats amb ella i amb cada qüestió. I en alguns són tan delicats els temes i les observacions són tan fines, que hom resta enamorat i sorprès del plantejament de molts problemes que fins avui ens han preocupat ben poc a nosaltres (per exemple, els relatius a la moral en les combinacions de societats anònimes, en els emprèstits, etc.).

* * *

La Setmana Social que s'anuncia pel mes d'agost a l'Havre (XVIII Setmana Social francesa) girarà obre el tema de "La vida internacional", avui de particularíssim interès. Hi haurà tres parts: la primera, de lliçons sobre els obstacles de la pau, els esforços per a realitzar la pau, Història de l'Església i la pau, la Societat de les Nacions, les finances internacionals, les Internacionals d'obrers, les participacions en la vida internacional, els problemes del nacionalisme i de l'internacionalisme a la llum de la moral i el dret, etc.; la segona, d'Assemblea general sobre la Pau de Crist pel regne de Crist, l'Església com a societat supranacional, l'Eucaristia i la pau, els obrers i la pau, etc.; i tercera, de lliçons documentades sobre problemes d'immigració a França, cooperació internacional dels catòlics, les grans Unions internacionals de propietat literària, industrial, postal, etc., problema de les comunicacions internacionals, etc.

No és cert que n'hi ha prou amb aquest enfilall de temes per a poder assegurar que el tema hi és esgotat? I s'ha de tenir en compte que les lliçons no són pas retòriques, sinó eminentment científiques i pràctiques.

Després d'això no podem admirar un cop més la tasca d'aquests catòlics francesos que ens passen de molt davant nostre, encara que ens dolgui confessar-ho?

JOSEP M. GICH

El respecte a la dona humil

La majoria dels obrers són avui ben retribuïts. Les organitzacions obreres en algunes indústries han fet impossible l'explotació.

Les obreres, però, encara són explotades. Trobaríem avui moltíssimes dones que treballen deu i dotze hores per a guanyar una soldada misèrrima. El món no té pietat de les obreres de l'agulla. Aquestes pobres dones han de sofrir tota mena de vexacions.

Coneixem un fabricant que posseeix una fortuna immensa, que quan les obreres que treballen a casa retornen la feina es col·loca darrera un tauler i examina detingudament llur treball. Si troba una petita imperfecció gesticula i crida iradament fingint una gran indignació. Les pobres obreres no s'atreveixen a descloure els llavis. Després d'haver-se desfogat els diu: "Com que no ho heu fet bé us hauré de fer una rebaixa". I l'obrero se'n va a casa amb unes quantes monedes a la mà. D'aquesta manera és molt fàcil acumular riqueses.

A la costa trobaríem puntaires que treballant tot el dia no poden viure.

Em direu que la dona que treballa a la fàbrica en general és ben retribuïda. És cert. Però la dona de fàbrica viu també voltada de grans perills. Hi ha homes tan mesquins i tan miserables que creuen que una dona obrera no té dignitat com les altres dones. Si és bella és cobejada innoblement. I succeeix moltes vegades que si no vol posar-se a l'abast d'aquell que la cobeja se li tanquen les portes del treball. No volem insistir sobre aquest aspecte interessantíssim de la vida obrera perquè diríem coses tan sagnants i tan punyents que els fariseus esquinçarien llur túnica amb un gest d'indignació.

En general la dona que ha de pastar el pa amb la suor del seu front, és poc respectada. Les minyones de servei ens dirien quin respecte mereixen de certs joves que cerquen una donzella ben distingida per a unir-s'hi en matrimoni, però que els plauen les dones humils per a divertir-se amb elles.

No saben comprendre aquests homes innobles que des del moment que viuen sota una mateixa teulada les han de considerar com membres de llur família. Una minyona de servei no és una esclava. Si la misèria l'ha obligat a abandonar la casa paterna, és just i raonable que en la casa que serveix trobi una mica d'escalf de família. Llençar al llot una noia que no té ningú que la defensi és una de les vileses més objectes.

Les modistes són també exposades a grans perills. Un d'aquests perills és la revista pornogràfica. En totes les cases on hi ha un estol de noies, hi ha una ànima vil que porta publicacions obscenes.

Una de les revistes llores que es publiquen a Barcelona és llegida en gairebé tots els tallers de modistes.

L'altre perill és el jove amable i elegant. Ell ja sap que quan arribi l'hora es casarà amb una donzella distingida, però per passar el temps diu galanes

a una modisteta. L'espera a la sortida del taller i agafant-la del braç l'acompanya fins a casa. Quan són ben amics, passen les tardes del diumenge a una sala de ball. Ell li promet que es casarà amb ella i que seran feliços. Si és innoble, sap emprar tota mena d'enginyos per a satisfer les seves cobejances.

Quan es tenen pocs anys totes les coses es veuen belles. Esguarden una rosa i no saben veure les arestes punxants que volten el branquilló. Joventut passa pel camí de la vida posant una mica d'or damunt totes les coses. Floreixen els rosers, canten les fonts i els arbres s'omplen de fruits daurats.

El jove parla a cau d'orella de l'estimada i aquesta somia i es deixa portar voluptuosament vers la regió del somni. Moltes de vegades quan obre els ulls a la llum s'adona que la rosa que portava damunt el pit ha estat esfullada.

Ell s'allunya satisfet. Somriu com el caminant assedegat que ha pogut apaivagar la set que el consumia apropiant els llavis a la font que canta dins el silenci i la pau de la muntanya solitària.

Ella potser anirà rodolant rostos avall, com una pedra llencívola. A ell la societat seguirà considerant-lo com un home d'honor i es casarà amb una dona honesta.

No és un crim enganyar una noia? Per què s'han de divertir amb les modistes?

Es cometen moltes injustícies. Aquests actes execrables tothom els coneix; però pocs són els que s'atreveixen a blasmar-los públicament.

Es parla molt de feminisme i no es fa res per a evitar aquests mals. Per a moltes dames el feminisme únicament consisteix a demanar per a les dones els drets polítics que gaudeixen els homes.

No seria preferible que les dones cristianes es posessin al costat de les que ja fa molts d'anys treballen per aconseguir el respecte i la dignificació de la dona?

Si no hi haguessin tantes injustícies, no hi hauria tampoc tanta prostitució. Si les dones treballant honradament poguessin satisfer les necessitats de la vida no en caurien tantes a l'abisme de la concupiscència.

Sempre dissortadament hi haurà dones que s'apartaran del camí dreturer, perquè no tothom té la fortitud de desoir la veu de les sirenes que canten submergides en el mar de les passions; però si la dona no fos explotada i si no hi haguessin tants homes malvats que no respecten les noies humils, no es perdrien tantes ànimes.

Cal parlar sense eufemismes. Si a algú li sap greu és que no té la consciència tranquil·la. Hem de fustegar sense pietat els hipòcrites que tenen la gosadia de presentar-se davant la societat amb una túnica blanca.

Les injustícies socials podran evitar-se cridant fort i arrabassant la màscara d'home de bé que cobreix el rostre d'alguns homes innobles.

J. CIVERA I SORMANI

En Guiu ⁽¹⁾

I

Cada divendres arribaven els pobres a la vila Z i hi captaven. Un cop fet el recapte empenien de bell nou la marxa devés un altre poble. N'hi havia de totes menes, de pobres: pobres d'ofici que mai no havien cercat feina malgrat estar bé de salut i de forces; pobres d'ofici perquè no podien valdre's ells mateixos; pobrets vells i xarucs que ja tenien feta des d'anys la clientela que els donava caritat. A cops, hom veia un jove pobre que no estava acostumat a rebre caritat ni a demanar-ne, com ho deia son semblant avergonyit i el seu esguard obliquat. N'hi havia d'esguerrats, com el Ton que anava amb una crossa, car li mancava una cama; un altre, sense peu; d'altres sense braços, o amb les cames tortes; o amb el posat d'idiota, o cecs i orbs...

Entre aquests pobres hi havia en Guiu, el mut. Era un estrany home. La tradició del poble deia que en Guiu havia ja nascut fill de pobres i de sordmuts. El cas era que si això era cert, en Guiu venia a ésser més infeliç encara del que ho havien estat els seus silenciosos pares, puix aquests almenys eren dues ànimes aparellades i cada una d'elles podia rebre conhort i ajut de l'altra. En canvi, en Guiu sempre anava tot sol, amb un posat de filòsof per força, resignat, no molestant ningú, i àdhuc defugint el tracte dels seus companys viciosos i grollers.

En Guiu però, malgrat el seu tarannà d'home de pocs anhels, de tant en tant sentia frisanques en el seu esperit i havia disfruitança quan el seu sentit de la vista podia extasiar-se en la contemplació d'una prada verda o d'una muntanya boteruda o d'un estany blau i misteriós. I àdhuc — acostumat com estava a ésser tractat amb indiferència — un dia havia sentit un estrany fremir en el seu cor, quan la nena de casa el Sr. Serra — que passava l'estiu a un poble del voltant — hagué un reny de la seva mare per haver sortit ella mateixa a fer caritat a en Guiu, tractant directament amb un pobre. Aquest sentia el reny com un remordiment puix que ell, d'una altra faisó, n'era el causant.

II

Per bé que en Guiu fos mut i per afegiment sord des del seu naixement, li punyia el no poder parlar amb l'altra gent. El seu fet havia de reduir-se a observar i judicar, solament dins el seu esperit. Per això tenia un mirar lànguid i penetrant alhora, i una tremolor en ses mans ben sensibles. I aquesta sensibilitat que no podia fer expansiva se li anava agutzant defugint com defugia el tracte amb els altres, car els únics que podia conèixer no s'adeien amb la seva manera d'ésser puix que trobava curulls de vici i bruts i plens de ronya els pobres que el voltaven.

III

Un dia a la vila cremaren dos pallers. La gent xiuxiuejava a cau d'orella. Una dona donà el nom d'en Guiu.

A l'endemà en Guiu en arribar a la Plaça de la Vila es trobà amb què tots el miraven d'una faisó estranya. Més tard, ja algú li llençà uns mots. I per fi, uns quants abrindaren els altres i començaren de percaçar-lo. En Guiu hagué de fugir empaitat, procurant que no li fessin toc les pedres que li tiraven.

Restà esverat i quan hagué reposat de la fadiga allà sota el pont que donava pas a un camí veïnal pel damunt d'una riera, tingué gana. Duia buit el sarró. Per primer cop en la vida sentia una fam que l'esblaimava. Per fi, vençut per la fam, s'adormí capolat, las. I per fadiga haguda, bleixava amb un alè fort i panteixant. Duia de bo de bo una tara al pit.

I en Guiu somnià. Somniava que tenia gana i que demanava un mos de pa per l'amor de Déu. Però tot d'un cop una ànima caritativa li llençava un pa sencer al sarró. I després un altre... i un altre. En Guiu que de primer antuvi restà encisat, ben tost començà de freturar pa i més pa. Ja tenia el sarró mig ple i encara no es donava. Seguia recurrent la mateixa vila, demanant una gràcia de caritat. Hi havia gent que li donava diners i altres li donaven encara pa. Ja tenia les butxaques plenes de sous. Els descansà per pessetes i tornà a seguir la ruta dels carrers, sempre demanant caritat, no donant-se mai per satisfet. Per fi, exhaurit marxà de la vila esbufegant, amb les cames que li tremolaven bo i maldant endebades per mantenir-les teses...

IV

I en Guiu per fi — així anava somniant — queia cormaldat sentint un fort punyiment en el seu pit. En un moment d'aguda dolor s'alçà esfereït, fent un esforç que el deixà sense alè, caient amb forta patada damunt una de les voreres del pont sota del qual havia dormit aquella mateixa nit. El cop el despertà, però no tingué esma d'aixecar-se i anà rodolant per la carretera, gratant amb ses ungles la polseguera, barbotejant uns sons estranys. Un auto venia tot esverat. Sonà endebades la botzina per tal que s'apartés aquell cos que jeia, i l'auto parà ran d'ell. Una nena d'uns catorze anys, en veure el que passava rebé un ensurt, bo i dient: Pobre Guiu! En Guiu en obrir els ulls i veure com es movien els llavis de la nena per cridar-lo, es sentí eternit com un infant i plorant li adreçava el braç estirat, amb la mà

(1) Aquest conte forma part del llibre "Nellie i altres contes" que acaba de publicar el nostre estimat collaborador que amaga el seu nom sota el pseudònim Sea Blue.

oberta fent gest de demanar caritat! La nena aquella — cabalment era la de la casa del Sr. Serra — li recordava aquell moment en què ell havia estat la causa de la renyina que li havia fet la senyora mare. Ara aquesta no hi era aquí. Podia fer-li caritat sense temença. I la nena, obrint la seva bossa on duia els diners, l'abocà a la mà d'en Guiu que somreia amb una llússor als ulls, de vell gasiu.

Però de sobte la nena fugí esverada de la vora

d'en Guiu en veure una llambregada seva sinistra damunt la moneda. I en Guiu tornà a cargolar-se per terra, xarbotant brumera per la boca.

De sobte, altre cop, féu una força i reboté contra el mur del pont quedant encarcerat.

Quan el xofer el carregava damunt l'auto, i la nena plorava, en Guiu estava fred, talment un mort. Ja ho era.

SEA BLUE

Llibres

Les hores quietes. — Poemes, per Joan Trias Fàbregas. — Pòrtic, per Joan Oliver Sallarés. — Biblioteca Sabadellenca.

La Biblioteca Sabadellenca segueix publicant obres interessantíssimes, que posen de relleu la cultura i l'espiritualitat dels homes escollits de Sabadell.

Es un esforç digne de lloança.

El poeta Joan Trias no té certament grans concepcions, però ens diu coses molt interessants. Es un poeta sincer.

Sempre hem cregut que és interessant que un home que coneix els camins poc afressats de la poesia, ens doni una visió personal i íntima de la bellesa del món exterior.

En Trias, com diu molt encertadament En Joan Oliver en el pòrtic, bellament escrit, és el poeta de la llar que admira el paisatge amb una finestra davant els ulls, que valora l'amor i s'hi encanta, de la llinda ençà.

Ha sabut esguardar serenament la vida, i donar-nos una visió fonament humana.

En la lectura d'aquest llibre, damunt el qual plana una gran serenitat, el lector trobarà una emoció i un goig pur i espiritual.

Nellie i altres contes, per Sea Blue. — Impremta Altés. Preu: 3 pessetes.

Sota el pseudònim anglès de Sea Blue s'hi amaga el nom d'un amic nostre, col·laborador de CATALUNYA SOCIAL.

Trobem encertat que un escriptor empri un pseudònim quan té al seu càrrec determinades seccions de diaris, però el trobem inadequat per a signar un llibre de caràcter literari. El nostre bon amic podia perfectament signar amb el seu nom, car el seu recull de contes és admirable.

Comença el llibre amb una novel·leta fortament interessant i original. "Nellie" és escrita de mà mestra.

En llegir els primers capítols s'endevina de seguida la influència que exerceix en l'esperit del nostre jove autor la literatura estrangera, especialment l'anglesa. Algunes de les seves novel·letes semblen escrites per un escriptor anglès.

No creiem, però, que la seva obra literària sigui exclusivament fruit d'assimilació. El temperament del nostre amic s'adapta perfectament a l'escola literària anglesa. No ha necessitat, doncs, torturar el seu esperit per a seguir les petjades de determinats autors anglesos, sinó que ho ha fet planerament, deixant-se portar pel seu temperament fred i escrutador.

No hem cregut mai que un escriptor pugui adoptar una determinada escola literària, contrariant les inclinacions naturals del seu esperit. Aquell que per temperament és romàntic, no podrà mai ésser clàssic. I si s'aparta del seu camí no reeixirà.

L'autor de "Nellie" és un home fantasiàire, però sap governar les ales del pensament. Per això la seva prosa és sòbria. Es endebades que cerquem lirismes en les seves narracions. No l'interessa l'aspecte anecdòtic dels personatges dels seus contes, sinó la seva psicologia. Ell vol escrutar la seva ànima i fer-nos conèixer fins els seus replecs més íntims. No és, doncs, únicament un bon escriptor, sinó també un bon psicòleg.

Damunt d'alguns contes plana un humorisme molt fi. "El meu amic Marçal i jo" el podria signar Mark Twain.

"El secret de madame Strongfield" és un conte tendre i sentimental que commou fonament.

L'estil del nostre jove autor és elegantíssim. No hi trobem mai ni una sola vulgaritat d'expressió. El llenguatge és correcte.

Creiem que el nostre amic té condicions per a produir obres de gran volada.

L'Orde Benedictina. (Resum històric), per Dom Antoni Ramon, monjo de Montserrat. — Biblioteca Monàstica. Vol. VI. — Monestir de Montserrat.

Es una tasca ben feixuga escriure un resum històric d'una Orde tan antiga i tan gloriosa. Diguem, però, que el P. Ramon ha sabut superar tots els obstacles, donant-nos un resum històric molt sintètic, que és un model d'exposició. Apunta els fets sense entrar en llargues disquisicions que haurien fet l'obra interminable.

Comença l'obra fent una descripció molt interessant i erudita del monaquisme abans de Sant Benet.

Segueix després la vida del fundador de l'Orde Benedictina. Per tal que la figura de Sant Benet prengui més gran relleu, presenta mestriolament l'estat d'Europa en l'època en què aparegué aquell sant extraordinari.

Sant Benet aconseguí refer les lleis i restablir l'Orde. Llegint la seva vida un hom s'adona del que es pot fer quan l'esperit és ple de llum.

En el capítol II es descriu l'Apostolat Benedictí; i en els següents es parla de l'edat d'or, de la crisi monàstica, de l'Orde Benedictina en el Renaixement, de l'edat moderna i de l'edat actual.

L'obra conté una sèrie de gravats interessantíssims. Es una selecció de monestirs benedictins.

Conté també un mapa gràfic, que posa de relleu la gran difusió que han obtingut arreu del món les quinze congregacions confederades de l'Orde Benedictina.

El P. Antoni Ramon ha sabut escriure una obra verament admirable. El llenguatge és correctíssim. Qui vulgui tenir una idea sintètica del quinze segles d'existència de l'Orde Benedictina, en l'obra que comentem trobarà dades interessantíssimes. Es una obra de fruïció espiritual i a la vegada de consulta.

CIVERA

D'ací i d'allà

Alguns diaris de Barcelona, en fer la ressenya de l'enterrament del Dr. Guillaumet, han fet constar que la inhumació l'havia feta una determinada casa funerària de Barcelona, que sap fer molt bé les coses.

D'una hora lluny aquesta nova feia olor d'anunci. Algun del alludits diaris ho deia tan clarament, que únicament mancava que a sota hi posessin la tarifa d'anuncis.

Si algú creia que els nostres diaris eren provinçians, ara haurà vist que no.

Estan a l'altura dels grans diaris de Nova York.

En aquella gran ciutat trobareu diaris que us donaran, per exemple, aquesta nova: "Ahir va morir el gran escriptor John Pink. A l'entorn del llit hi havia els amics més íntims. Un d'ells, en fer el gran escriptor el darrer badall, va poder veure que la dent d'or que li va posar el dentista Marris, que viu al carrer de la Llibertat, ja fa molts d'anys, es conservava en perfectíssim estat".

O bé, per exemple, aquest altre: "Ahir la cèlebre actriu del teatre de la Comèdia, M. Rhonsin, en sortir de l'assaig fou atropellada per un auto. Uns guàrdies la recolliren de terra i la varen portar a un dispensari. Després de curada fou traslladada al seu domicili. Semblava talment que no hagués passat res. El seu vestit no estava masegat ni la seva cabellera esbullada. I es que es vesteix als tallers de Madame Bucaille i freqüenta els salons del perruquer Douglas".

La nostra premsa, doncs, s'ha posat a l'altura de la nordamericana.

Qualsevol dia, quan la senyora d'un regidor o d'un diputat tingui un fill, ens diran on han comprat els confits.

Oh! l'eficàcia de la gran premsa!

Un portugués, en presenciar l'enterrament del plograt Dr. Guillaumet, digué que per a ell era un espectacle nou, car a la seva terra, d'ençà que hi ha implantat el nou règim republicà, els enterraments es fan sense cap mena d'ostentació.

Els bolxevistes encara són més avençats. Quan mor algú el fan anar a peu al cementiri...

Cada dia augmenten a Nordamèrica els enemics de la llei que prohibeix la venda de begudes alcohòliques.

Es comprèn.

Hi ha homes que després de beure unes quantes copetes, els entra una inspiració tan gran, que endegarien tots els problemes en vint-i-quatre hores.

No saben, però, els partidaris de la beguda, que

els homes que són donats a l'alcohol són els que diuen més bestieses.

A desgrat de la llei prohibitiva, els que tenen enginy i diners beuen el que volen.

De vegades veieu un home amb un posat d'ingenu que es posa a la boca un cigar esplèndid, i no és altra cosa que un tub de fusta que conté una copeta de whisky.

Es veuen bastons que porten al puny un recipient per a posar-hi licors.

L'únic avantatge que existeix amb la llei seca és que els que agafen la mona no surten de casa, car del contrari es delatarien.

Aquí en canvi hi ha homes que sempre estan mones i tenen uns fums que qualsevol creuria que són alguna cosa.

Els diaris ens han assabentat que el senyor Nebot ha desistit de posar els grups escultòrics a la plaça de Catalunya.

Quina llàstima!

Si precisament ara que ve el bon temps es quan podien posar-se dalt del pedestal aquelles senyores que el mes de desembre es morien de fred...

Dóna gust de llegir els diaris. Totes les frases les tenen ja estereotipades.

Els nostres periodistes quan es posen a adjectivar no es trenquen gaire el cap.

Quan un jove de bona posició social no té cap títol l'anomenen *distinguido* sportsman. Si una senyoreta té una cara d'aquelles que fan passar el singlot, com que no li poden dir bella, li diuen *simpática*. Un funcionari és sempre *probo*. Un general *bizarro*. Quan es mor una senyora és sempre *virtuosa*. Els oradors són *elocuentes*. Las conferències són *interesantes*, encara que el conferenciant hagi fet adormir els oients. Quan dos polítics celebren una conferència és *extensa*, i potser no han fet res més que saludar-se. Quan la senyora d'un subscriptor de prestigi ha tingut un fill es diu que és *robusto*. Una autoritat és sempre *dignísima*. Un aviador és *heroico*. Les senyoretes que es casen són *bellas y distinguidas*. Un canonge és *sabio*, un rector *celoso* i un capellà *virtuoso*.

No acabariem mai si haguéssim de reproduir les frases fetes.

El periodisme provincià és una cosa molt divertida.

Al gran teatre del Liceu s'han representat obres que han fet pujar a la cara els colors de la vergonya als tramoistes i a l'apuntador.

Com és que la Junta del Liceu permet que es prostitueixi el nostre primer teatre?

Es que la immoralitat entre cortinatges de seda és més passadora?...

Aquest número ha passat per la censura governativa

El que passa

ESPANYA ENDINS

S'han publicat les dades de l'últim exercici econòmic. El dèficit no arriba de bon tros als sis cents milions.

Es la guerra del Marroc la causa principal d'aquest dèficit, i per això es fa tan desitjada la pau.

Gràcies a Déu que es negocia seriosament. Cal ara més que mai la virtut de la prudència en la boca i en la ploma. Es de cors nobles tractar noblement l'enemic, i més quan tracta de fer les paus. I cal també no deixar-se portar per il·lusions optimistes, ni caure tampoc en els defalliments d'un pessimisme fatídic.

Encomanar a Déu l'èxit de les negociacions i acoïllir-se a aquella dita tan cristiana i tan catalana: Sigui el que Déu vulgui!

Sembla que va de bo de bo la confecció dels Pressupostos de l'Estat per al pròxim any econòmic. Després d'una preparació conscienciosa per a fer-los bé, ço que més es busca i s'agraeix en els Pressupostos és la sinceritat. Què en treurem d'enganyar-nos si en matèries de diner la realitat s'encarrega prompte de posar les coses al seu punt degut i és tant més dura en els seus dictats com més flonja ha estat la il·lusió que rectifica?

El vol Espanya-Filipines ha distret aquests dies l'atenció pública amb fortes emocions de què ja suposem assabentats els nostres lectors, com igualment dels últims obsequis prodigats als herois de l'altre atrevitíssim *raid*.

Pels aires predicaren els àngels la pau del món fa prop de vint centúries, i pels aires s'ha dit que vindrà la pau mundial tan cobejada.

Però tingui's ben present que la vera pau sols fou promesa als homes de bona voluntat.

Altament a Galícia s'han mancomunat les diputacions, per tal de combatre una plaga del país, i altre tant i per semblant objecte es mancomunen les Diputacions andaluses; la qual cosa vol dir que les lleis naturals, tard o d'hora, s'imposen. El Govern ha obrat molt assenyadament en deixar-ho fer i ha donat tàcitament una norma a seguir quan calgui.

Les Diputacions responen als interessos creats per elles mateixes, però no saben incorporar-se a la vida dels trossos de regions que representen. Ara mateix en la qüestió de les cèdules s'estan creant antipaties que poden arribar a convertir-se en odis i a originar greus conflictes.

No s'hi val a encarir les cèdules, ni menys a recarregar-les en certs sectors tributaris que no tenen més patrimoni que la ploma i la roba que porten damunt, si és que no la deuen..., mentre que altres sectors de sòlida fortuna a penes paguen cèdula, relativament parlant.

Aquella política hidràulica que tan oportunament i tossudament preconitzà Gasset, encara perdura. Els grans rius (relativament grans) de la Península Ibèrica, com l'Ebre, el Guadalquivir, el Duero, etc., van estudiant-se i aprofitant-se per a treure'n el major rendiment possible.

Això de les Confederacions hidrològiques ha estat

una bona pensada, que, si fructifica bé, d'ací pocs anys treurà de mort a vida vastíssimes extensions de territori.

Aquesta política, per tal com forçosament interessa els nostres veïns portuguesos, desperta en ells idees i sentiments que semblaven morts i estaven realment molt apagats.

Unes i altres han pres estat d'actualisme en la premsa portuguesa, contribuint a revifar l'antiga germanor ibèrica, com s'ha demostrat amb motiu dels últims famosos *raids*, tan admirats i celebrats a Portugal com aquí. Verament, per sobre d'Espanya, de Portugal i d'Andorra, hi ha una Ibèria-mare que a tots aixopluga... "No hi ha temps que no torni", diu un refrany vular.

ESPANYA ENFORA

El nou tractat germano-rus ha tret de polleguera totes les Cancelleries.

Alemanya — humiliada a Ginebra, decepcionada pel que fa a la seva reconstitució política i econòmica dintre el clos diplomàtic de les dues Ententes, aïllada entre elles i sense més esdevenidor que el de les terres estretes i esquerpes on vegeten penosament més de seixanta sis milions d'ésser humans a qui ni tan solament es permet de tornar per la seva honra colectiva blasmada en aquell tractat de guerra, que no de pau, dit de Versalles, — busca cap a l'Orient allò que l'Occident no vol donar-li...

I l'Occident tremola de por en pensar l'allau que li cauria damunt i l'aplanaria per complet el dia que una altra Entente a base d'Alemanya i Rússia, congregués tots els pobles ferits o destrossats per aquell Tractat.

Cal torna de bona fe a Locarno, i denunciar el Tractat de Versalles (tan dolent per a Alemanya com contraproductiu per a França), i, girats els ulls envers Roma, assantar la pau sobre la justícia i la caritat: "la pau de Crist en el regne de Crist".

Que això és somniar?

Ara per ara...

Més el món corre que vola i ja són masses d'obrers imponents i ben organitzades que demanen la revisió del dit Tractat i l'estructuració de la pau sobre l'equitat en les condicions i la fraternitat entre els pobles.

També somien aqueixes potentes entitats obreres? "Soñemos, alma, soñemos", que deia el dramaturg-poeta.

J.

OBRA NOVA

NELLIE i altres contes

per SEA BLUE

Preu: 3 ptes.

Es ven en totes les llibreries

Dipòsit: Llibreria Catalònia

Noticiari

ESPANYA

El temps tot ho esborra, però hi ha coses superiors a la torça anorreadora del temps.

La memoria del marques de Comillas és una d'elles.

Com oblidar-lo?

Els miers de pobres a qui generosament socorria, les obres bones de tota llei que ell sostenia, aquelles magnes empreses seves que emplenaren de goig l'Església, com poden esborrar-se del cor i de la memoria dels bons?

És un any que, piadosament pensant, se'n puja al Cel la seva anima. Així ho creiem i perquè així sigui ho preguem a Deu i supliquem als nostres llegendors una oració.

Preguem-li també que tingui un digne successor el novíssim i cristianíssim Marquès; que no quedin desemparats tantíssims pobres indigents, tantes famílies vergonyants de misèria, tantes obres bones malaltisses, tantes empreses socials en perill...

—El diumenge darrer tingué lloc a l'Asil Empar de Santa Llúcia, organisme d'acció benèfica de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, un Homenatge a la Vellesa, en honor a les velletes asilades en el dit Empar, desenrotllant-se un interessant programa literario-musical, en el qual prengueren part elements de la Caixa de Pensions i de les cases de família "Àngels Mateu" i de Santa Mampanyats al piano encertadament per la senyoreta Fugal, que va ésser molt aplaudida; el mestre Fugal, interpretant amb el violoncel, juntament amb una cegueta, les composicions "Simple Aveu", de Thomé, i el celebrat "Largo", de Haendel, acompanyats al piano encertadament per la senyoreta Fugal.

El director general de la Caixa de Pensions, senyor Moragas, llegí la proclamació de les velletes que varen quedar constituïdes en Grup d'Honor de Santa Llúcia, del qual fou nomenada degana la més velleta, de 95 anys d'edat, Josepa Vidal; el senyor Moragas manifestà que tots els anys, el diumenge següent al dilluns de Pasqua de Resurrecció, que és la festa assenyalada dels vells, dia que la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis celebra anyalment els seus Homenatges a la Vellesa a Catalunya i Balears, es retrà tribut de respecte i amor a les velletes del Grup d'Honor de Santa Llúcia, que el formen les ceguetes asilades que tenen més de 60 anys.

L'Orfeó de Cegues de Santa Llúcia obsequià a les ceguetes objecte de l'Homenatge amb selectes cançons populars, que foren molt aplaudides per la concurrència que assistí a tan simpàtic acte.

—El Sindicat Catòlic Agrícola de Valdoviño (Galícia) compra terres per a parcel·lar-les i distribuir-les entre els seus socis.

—Ha estat nomenat Comissari regi de l'Exposició de Barcelona el duc de Medinaceli.

—Els enginyers agrònoms s'han reunit a Madrid, no per a reclamar augments de sous ni dietes, sinó per a estudiar la manera de fer més profitosa la seva tasca oficial. Bon exemple!

—La Federació de Dependents de Catalunya, recollint la dolorosa impressió que ha produït el nou sistema de cèdules personals amb l'aplicació de l'Estatut Provincial, ha adreçat una instància al ministre de Finances reclamant que la tributació ciutadana sigui regida per normes de perfecta justícia i lamenta que el decret que estableix les noves disposicions tributàries no hagués estat precedit d'una informació pública en la qual les classes afectades poguessin exposar el reallat de la vida social, base essencial perquè el legislador pogués formular les disposicions tributàries amb equitat.

"D'acord amb les noves tarifes de cèdules personals es fa tributar els dependents per la tarifa primera, la qual, en comparació amb la segona, resulta sensiblement gravada.

"Es paradoxal que el treball quedi molt més carregat que la renda; sembla que hi ha interès a castigar sense pietat la gent que solament viu d'un treball.

"Ara el dependent que cobri 350 pessetes al mes, haurà de treure una ceduia de 40 pessetes, sense comptar els altres carrecs. En canvi el propietari que pagui 1.000 pessetes de contribució solament ve obligat a pagar 35 pessetes de ceduia. La desigualtat no pot ésser més manifesta. Ultra això, el dependent ha de pagar utilitats; per tant, hom ha de pagar per un mateix concepte dues tributacions, després d'haver de pagar tots els altres tributs, el pagament dels quals fa completament impossible la nostra humil vida."

Per tot això exposat, hom demana que siguin considerablement rebaixades les cèdules a la dependència.

La raó és tan clara i tan manifesta i enorme la injustícia, que no dubtem que serà atesa degudament la instància.

—Pel ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts ha estat comunicada a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis l'aprovació per R. O. de les mutualitats o Caixes escolars de previsió establertes en relació a l'esmentada Caixa en diferents poblacions de la província de Lleida amb els noms següents:

"La Hucha Redentora" i "Perseverancia", d'Alcoletge; "La Antoniana", de Bastús; "Milagrosa", de Rial, i "Angel Custodio", de Tremp.

ESTRANGER

Segons les darreres estadístiques a França hi ha 19.000 mestres oficials comunistes i 70.000 socialistes. Ja estan ben servits els francesos!

—Els ianquis l'any passat han fet préstecs a Europa per més de 600 milions de dòllars.

—L'Associació Nacional de Mestres d'Estudi, d'Anglaterra, ha acordat no prestar cap servei a les escoles dirigides per dones. Que endarrerits que són els mestres anglesos!

—La Internacional roja es proposa ajudar els miners anglesos. L'ordre ha estat donada de Moscou estant.

—A Londres, les dones, veient que els homes no s'entenen, organitzaren una descomunal manifestació de protesta contra tots els locauts i les vagues anunciats.

LLIBRE NOU

MARQUÉS DE BALANZÓ
(VÉRAX)

C A M Í

Lleus comentaris a textos sagrats

Amb pròleg del

P. MIQUEL D'ESPLUGUES O. M. CAP.

Coberta amb dibuix
d'EN DARI VILÁS

Un volum de 218 pàgines, 3 ptes.

A totes les llibreries i a l'Administració de
CATALUNYA SOCIAL

D'IMMINENT PUBLICACIÓ

La Bíblia en Català

Comentada i traduïda dels textos originals
pels

MONJOS DE MONTSERRAT

L'obra constarà d'una vintena de volums
en quart de 400 pàgines. Apareixeran
dos volums a l'any.



— Preus de cada volum —

Paper japó	200 ptes.
Paper fil	60 »
Paper verjurat (amb relligadura)	30 »
Abans del dia 1 de març 1926,	25 »

Prospectes i subscripcions: MONESTIR DE MONTSERRAT

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.



**GANIVETERIA
ROCA,
BARCELONA**

PLAÇA DEL PI, 3
(Enfront l'Església)

Navalles

Màquines d'afaitar

i demés eines de tall

Objectes per a
tocador i per
la manicura

TALLER D'ESMOLAR